

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته زبان شناسی

موضوع

بررسی سطح خواندن و درک مطلب دانش آموزان پایه چهارم
ابتدایی براساس برخی متغیرهای اجتماعی

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر یحیی مدرس

استاد مشاور:

جناب آقای دکتر ارسلان گلغام

پژوهشگر:

مریم سلیمانی اصفهان

زمستان ۱۳۸۷

تقدیم به پدر و مادر مهربانم ،

که برکات زندگییم حاصل دعای خیر آنهاست

و به همسر عزیز و فرزندان دلبندم،

که صبورانه همراهیم کردند

و به یاوران همیشگییم ،

خواهران و برادر عزیزم

باسپاس فراوان از اساتید گرانقدری که در انجام این پژوهش با محبت

وشکیبایی یاریم کردند :

جناب آقای دکتر یحیی مدرسی

و

جناب آقای دکتر ارسلان گلفام

وظیفه خود می دانم از تمام کسانی که در مراحل مختلف انجام این پژوهش یاریم

کردند سپاسگزاری نمایم :

- استاد گرامی جناب آقای دکتر مصطفی عاصی

- استاد گرامی سرکار خانم دکتر شهین نعمت زاده

- و از مسئولین محترم دفتر کارشناسی تحقیقات آموزش و پرورش تهران

مدیران ارجمند و آموزگاران پر تلاش پایه چهارم دبستان های منطقه ۱

آموزش و پرورش تهران که انجام این پژوهش بدون مساعدت ایشان

ممکن نبود .

چکیده

پس از گفتار، خواندن از اساسی ترین وسایل انتقال اطلاعات و نیز پایه یاد گیری سایر علوم است . مشکلات خواندن، مهمترین عامل عدم موفقیت در مدرسه دانسته شده و در واقع ساده ترین نشانه ای است که با کمک آن می توان شکست کودک را در بسیاری از زمینه های تحصیلی پیش بینی کرد . عملکرد خواندن مستلزم در هم آمیختن دو فرآیند پایه و اساسی است که عبارتند از : رمز گردانی شکل نوشتاری گفتار و درک پیامی که از طریق شکل نوشتاری ارائه می شود .

در پژوهش حاضر تلاش شده است تا توانایی دانش آموزان پایه چهارم دبستان در زمینه های درستی ، سرعت و درک خواندن با توجه به متغیرهای اجتماعی جنسیت، تحصیلات والدین ، تک زبانگی و دو زبانگی توصیف و تحلیل شود.

روش مورد استفاده در این پژوهش میدانی است . جامعه مورد بررسی ، دانش آموزان عادی پایه چهارم دبستان های منطقه ۱ آموزش و پرورش تهران هستند . از میان آنها ، ۹۹ دانش آموز عادی پایه چهارم بصورت تصادفی به عنوان جامعه نمونه انتخاب شدند که شامل چهار گروه هستند ، دو گروه ۳۰ نفره از دختران و پسران تک زبانه و دو گروه که یکی شامل ۱۷ نفر دختر دو زبانه و دیگری شامل ۲۲ نفر پسر دو زبانه است . این دانش آموزان همگی برای اولین بار در پایه چهارم ابتدایی تحصیل می کردند و در کلاس حضور مرتب داشتند و از سلامت شنیداری برخوردار بودند و مبتلا به اختلالات تولیدی نبودند.

با بررسی نتایج حاصل از این پژوهش مشخص می شود که : ۱ . دوزبانگی و تک زبانگی در این پایه تحصیلی تاثیری در سرعت خواندن فهرست کلمات و جملات ندارد اما در سرعت خواندن متن به طور معنی داری موثر است . به این صورت که میانگین سرعت دوزبانه هادر خواندن متن بیشتر از میانگین سرعت خواندن تک زبانه ها است . همچنین بین این دو گروه در میزان درک خواندن و میزان خطاهای خواندن فهرست کلمات ، جملات و متن تفاوت معناداری وجود ندارد . ۲ . از نظر میانگین سرعت خواندن فهرست کلمات ، میزان خطاهای خواندن جملات و درک خواندن، دختران و پسران یکسان هستند. در حالیکه در سرعت خواندن متن و جملات و میزان خطاهای خواندن فهرست کلمات و متن این دو گروه متفاوت هستند ، به این صورت که سرعت

خواندن متن و جملات در دختران بیشتر از پسران و میزان خطاهای خواندن فهرست کلمات و متن در پسران بیشتر از دختران بوده است. ۳. تحصیلات والدین در سرعت ، درستی و درک خواندن دانش آموزان پایه چهارم موثر است. به این ترتیب که دانش آموزانی که سطح تحصیلات والدین آنها بالاتر است در خواندن فهرست کلمات ، جملات و متن سرعت کمتری دارند و خطاهای خواندن فهرست کلمات ، جملات و متن از سوی آنها نیز کمتر است ، یعنی درستی خواندن آنها بیشتر است . در حالی که گروه دیگر یعنی دانش آموزانی که والدین آنها نسبت به والدین گروه قبلی تحصیلات کمتری دارند، فهرست کلمات ، جملات و متن را با سرعت بیشتری می خوانند اما خطاهای خواندن آنها در هر سه سطح بیشتر ، یعنی درستی خواندنشان کمتر است .

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فصل اول - کلیات
۱	
۲	۱-۱. بیان موضوع و اهمیت آن
۷	۱-۲. هدفهای بررسی
۸	۱-۳. سوالات پژوهش
۸	۱-۴. فرضیه های پژوهش
۸	۱-۵. روش پژوهش
۹	۱-۵-۱. جمعیت مورد بررسی
۱۰	۱-۵-۲. روش های آماری مورد استفاده
۱۰	۱-۵-۳. روش گرد آوری اطلاعات
۱۱	۱-۵-۴. ابزار مورد نیاز
۱۲	۱-۶. متغیرهای پژوهش
۱۲	۱-۷. محدودیت های تحقیق
۱۳	۱-۸. تعریف مفاهیم بنیادی
۱۳	۱-۸-۱. خواندن
۱۳	۱-۸-۲. درستی خواندن
۱۳	۱-۸-۳. سرعت خواندن
۱۳	۱-۸-۴. درک خواندن
۱۴	۱-۸-۵. خطاهای خواندن
۱۵	۱-۸-۶. دوزبانگی
۱۶	۱-۸-۷. دانش آموزان عادی پایه چهارم
	فصل دوم - مباحث نظری
۱۸	۲-۱. مقدمه
۱۹	۲-۲. تعاریف خواندن
۲۰	۲-۳. فرآیند خواندن

۲۲	۲-۴. نظریه های خواندن
۲۳	۲-۵. روش های خواندن
۲۳	۲-۵-۱. خواندن اجمالی
۲۳	۲-۵-۲. سریع خوانی
۲۳	۲-۵-۳. عبارت خوانی
۲۳	۲-۵-۴. دقیق خوانی
۲۴	۲-۵-۵. خواندن تجسسی
۲۴	۲-۵-۶. خواندن انتقادی
۲۴	۲-۵-۷. خواندن برای درک زیبایی
۲۴	۲-۶. رویکرد های آموزش خواندن
۲۴	۲-۶-۱. رویکرد مبتنی بر رمز گشایی
۲۵	۲-۶-۲. رویکرد مبتنی بر درک مطلب
۲۵	۲-۷. مهارت در خواندن
۲۷	۲-۸. عوامل موثر در خواندن
۲۷	۲-۸-۱. شرایط جسمانی
۲۷	۲-۸-۲. آمادگی ذهنی
۲۷	۲-۸-۳. موفقیت در گوش دادن و سخن گفتن
۲۷	۲-۸-۴. رشد عاطفی و اجتماعی
۲۷	۲-۸-۵. همکاری و هماهنگی والدین و مربیان
۲۸	۲-۸-۶. تحرک بدنی
۲۸	۲-۹. روان خواندن
۲۹	۲-۱۰. سرعت خواندن
۳۰	۲-۱۱. عوامل موثر در سرعت خواندن
۳۰	۲-۱۱-۱. میزان آشنایی
۳۱	۲-۱۱-۲. بسامد وقوع کلمه
۳۱	۲-۱۱-۳. سن یادگیری
۳۱	۲-۱۱-۴. معنی وزمینه متن
۳۲	۲-۱۱-۵. قاعده مندی صدا - نویسه
۳۲	۲-۱۲. حرکات چشم به هنگام خواندن
۳۳	۲-۱۳. مراحل یادگیری خواندن
۳۳	۲-۱۳-۱. کارپلو

۳۶	۲-۱۳-۲. مارش و فریث
۳۷	۲-۱۴. مولفه های خواندن
۳۸	۲-۱۴-۱. تشخیص کلمه
۴۰	۲-۱۴-۲. درک مطلب
۴۱	۲-۱۵. چگونگی درک خواندن
۴۵	۲-۱۶. متن
۴۶	۲-۱۶-۱. انواع متن و درک آن
۴۶	۲-۱۷. شیوه های پردازش درک متن
۴۶	۲-۱۷-۱. شیوه پردازش نحوی الگوی وابسته به متن
۴۷	۲-۱۷-۲. شیوه پردازش معنایی/الگوی استنباطی
۴۷	۲-۱۷-۳. شیوه پردازش موازی
۴۷	۲-۱۸. دوزبانگی
۵۱	۲-۱۹. مروری بر پژوهش های پیشین
۵۱	- تحقیقات در داخل کشور
۵۲	- تحقیقات در خارج از کشور

فصل سوم - توصیف و تحلیل داده ها

۵۵	۳-۱. مقدمه
۵۶	۳-۲. توصیف داده ها
۵۶	۳-۲-۱. جنسیت آزمودنی ها
۵۸	۳-۲-۲. سطح تحصیلات والدین
۵۹	۳-۲-۳. توزیع سرعت خواندن دانش آموزان
۶۲	۳-۲-۴. توزیع درک خواندن دانش آموزان
۶۳	۳-۲-۵. درستی خواندن (توزیع نوع خطاهای خواندن دانش آموزان)
۶۷	۳-۳. تحلیل داده ها
۸۵	۳-۴. نتایج جانبی پژوهش

فصل چهارم - نتیجه گیری

۸۸	۴-۱. مقدمه
۸۸	۴-۲. بحث و بررسی فرضیه ها

۹۱

۹۲

۹۳

۹۶

۹۷

۱۰۶

۴-۳. نتیجه گیری

۴-۴. پیشنهادات

فهرست منابع

الف) منابع فاسی

ب) منابع انگلیسی

پیوست ها

واژه نامه

فهرست جدول ها

صفحه

- ۳-۱. توزیع فراوانی و درصدجنسیت دانش آموزان نمونه آماری به تفکیک تعدادو زبان ۵۷
- ۳-۲. توزیع فراوانی سطح تحصیلات والدین به تفکیک پدر و مادر ۵۸
- ۳-۳. توزیع فراوانی و درصدسرعت خواندن فهرست کلمات از سوی دانش آموزان ۵۹
- ۳-۴. توزیع فراوانی و درصدسرعت خواندن جملات از سوی دانش آموزان ۶۰
- ۳-۵. توزیع فراوانی و درصدسرعت خواندن متن از سوی دانش آموزان ۶۱
- ۳-۶. توزیع فراوانی و درصدنمره درک خواندن دانش آموزان ۶۳
- ۳-۷. توزیع فراوانی و درصدنوع خطاهای خواندن فهرست کلمات از سوی دانش آموزان ۶۴
- ۳-۸. توزیع فراوانی و درصدنوع خطاهای خواندن جملات از سوی دانش آموزان ۶۵
- ۳-۹. توزیع فراوانی و درصدنوع خطاهای خواندن متن از سوی دانش آموزان ۶۶
- ۳-۱۰. آمار توصیفی نمرات میزان سرعت خواندن کلمه ، جمله و متن به تفکیک دو گروه ۶۸
- ۳-۱۱. نتایج آزمون آماری T برای سرعت خواندن ۶۸
- ۳-۱۲. آمار توصیفی نمرات درک خواندن به تفکیک دو گروه ۶۹
- ۳-۱۳. نتایج آزمون آماری T برای درک خواندن ۷۰
- ۳-۱۴. آمار توصیفی نمرات میزان درستی خواندن فهرست کلمات،جملات و متن به تفکیک دو گروه ۷۱
- ۳-۱۵. نتایج آزمون آماری T برای درستی خواندن فهرست کلمات ، جملات و متن ۷۱
- ۳-۱۶. آمار توصیفی نمرات میزان سرعت خواندن فهرست کلمات،جملات و متن به تفکیک دو گروه ۷۲
- ۳-۱۷. نتایج آزمون آماری T برای میزان سرعت خواندن ۷۳
- ۳-۱۸. آمار توصیفی نمرات میزان درک خواندن به تفکیک جنسیت ۷۳
- ۳-۱۹. نتایج آزمون آماری T برای درک مطلب ۷۴
- ۳-۲۰. آمار توصیفی نمرات میزان خطاهای خواندن فهرست کلمات،جملات و متن به تفکیک جنسیت ۷۵
- ۳-۲۱. نتایج آزمون آماری T برای خطاهای خواندن ۷۵
- ۳-۲۲. آمار توصیفی نمرات سرعت خواندن فهرست کلمات،جملات و متن بر اساس سطح تحصیلات والدین ۷۷

- ۷۸ ۳-۲۳. نتایج آزمون آماری تحلیل واریانس دانش آموزان
- ۷۹ ۳-۲۴. آمار توصیفی نمرات درک خواندن دانش آموزان و تحصیلات والدین
- ۷۹ ۳-۲۵. نتایج آزمون آماری تحلیل واریانس دانش آموزان
- ۸۰ ۳-۲۶. توصیف میزان خطاها در خواندن کلمات، جملات و متن از سوی دانش آموزان و میزان تحصیلات والدین
- ۸۱ ۳-۲۷. نتایج آزمون آماری تحلیل واریانس دانش آموزان
- ۸۲ ۳-۲۸. توزیع فراوانی خطاهای فهرست کلمات
- ۸۲ ۳-۲۹. نتایج آزمون کای دو
- ۸۳ ۳-۳۰. توزیع فراوانی خطاهای جمله
- ۸۳ ۳-۳۱. نتایج آزمون کای دو
- ۸۴ ۳-۳۲. توزیع فراوانی خطاهای متن
- ۸۵ ۳-۳۳. نتایج آزمون کای دو
- ۸۵ ۳-۳۴. نتایج آزمون ضریب همبستگی پیرسون
- ۸۶ ۳-۳۵. نتایج آزمون ضریب همبستگی پیرسون
- ۸۶ ۳-۳۶. نتایج آزمون ضریب همبستگی پیرسون

فهرست نمودارها

صفحه

- ۳-۱. توزیع درصد جنسیت دانش آموزان به تفکیک گروه های تک زبانه و دو زبانه ۵۷
- ۳-۲. توزیع فراوانی سطح تحصیلات والدین دانش آموزان به تفکیک پدر و مادر ۵۸
- ۳-۳. توزیع درصد سرعت خواندن کلمات از سوی دانش آموزان بر اساس فهرست کلمات ۶۰
- ۳-۴. توزیع درصد سرعت خواندن جملات از سوی دانش آموزان ۶۱
- ۳-۵. توزیع درصد سرعت خواندن متن از سوی دانش آموزان ۶۲
- ۳-۶. توزیع درصد درک خواندن دانش آموزان ۶۳
- ۳-۷. توزیع درصد نوع خطاهای خواندن فهرست کلمات از سوی دانش آموزان ۶۵
- ۳-۸. توزیع درصد نوع خطاهای خواندن جملات از سوی دانش آموزان ۶۶
- ۳-۹. توزیع درصد نوع خطاهای خواندن متن از سوی دانش آموزان ۶۷

فصل اول

کلیات

۱-۱- بیان موضوع و اهمیت آن

زبان پدیده‌ی شگفت‌انگیزی است که می‌توان آن را یکی از بزرگ‌ترین دستاوردهای بشری دانست و شاید اهمیت آن بیش از تمام اختراعاتی باشد که بشر طی هزاران سال گذشته در محیط ابزار مادی خویش به عمل آورده است. زبان نقش‌های متعددی برای بشر ایفا می‌کند، بشر را به توانایی تفاهم و ارتباط اجتماعی با هم‌نوع خود تجهیز می‌کند، او را قادر می‌سازد که فرهنگ خود را از نسلی به نسلی منتقل سازد و گردونه‌ی مناسبی برای اندیشه‌های خود در اختیار داشته باشد (فریاری و رخشان ۱۳۷۹: ۲۰۱).

به عقیده دانش‌مندان از جمله فلاطو سیلوس^۲ (۱۹۸۳) مهارت‌های زبانی چهار حوزه اصلی را در بر می‌گیرد که عبارتند از درک کردن، صحبت کردن، خواندن و نوشتن. از میان این چهار مهارت، درک کردن و صحبت کردن در مرحله نخست جریان رشد فرد و خواندن و نوشتن در مرحله بعدی قرار می‌گیرند. به عبارت دیگر توانائی‌های زبانی و گفتاری در دوره ابتدائی مهارت‌های زبانی شکل می‌گیرد و یادگیری مهارت خواندن و نوشتن هم‌زمان با ورود کودک به مدرسه آغاز می‌گردد (فلاطو و سیلوس ۱۳۶۹: ۳).

خواندن از اساسی‌ترین وسایل انتقال اطلاعات و پایه یادگیری سایر علوم است. مشکلات خواندن، مهم‌ترین عامل عدم موفقیت در مدرسه دانسته شده و در واقع ساده‌ترین نشانه‌ای است که با کمک آن می‌توان شکست کودک را در بسیاری از زمینه‌های تحصیلی پیش‌بینی

1.Flood

2.Salus

کرد (والاس^۳ و مک لافلین^۴: ۱۳۷۶: ۱۸۹).

خواندن مهمترین مهارت لازم برای فراگیری درسهای مدرسه است. تبحر در خواندن و درک مطلب زمینه ساز موفقیت فرد در کارهای مدرسه و مهارتهای فردی و اجتماعی دیگر است (بهارلو^۵: ۱۳۸۷: ۴۳). علمای تعلیم و تربیت، مشکلات خواندن را عامل کم توانی یادگیری و افت تحصیلی دانش آموزان می دانند و از آن به عنوان « زنگ خطری برای مدارس » یاد می کنند (لطف آبادی^۶: ۱۳۸۲: ۶۵). اما خواندن به چه معناست؟ خواندن فرآیند رمز گردانی^۷ نمادهای کلامی نوشته شده برای فهم اندیشه پنهان در آن است. (هریس و سایپی^۸ به نقل از گلاور و برونینگ^۹: ۱۳۸۱: ۱۷۱). این تعریف نشان میدهد که خواندن تقریباً همیشه فعالیتی با معناست. خواندن چیزی بیش از تطبیق صداها با نمادهای مکتوب است و اگر چه امری عادی به نظر می آید، در واقع فرآیندی پیچیده است که اجزای متفاوتی را در بر می گیرد (لطف آبادی^{۱۰}: ۱۳۸۲: ۱۰۴).

جولیا فالک^۸ (۱۹۷۸) و فلا دو سیلوس (۱۹۸۴) معتقدند که خواندن عبارت است از دریافت اطلاعات از مطالب چاپی، بدین معنی که اگر در فرآیند خواندن اطلاعاتی کسب شود و درک مطلب صورت نگیرد، در حقیقت خواندن صورت نگرفته است. در واقع در دیدگاه آنها، خواندن همان درک مطلب است. به عبارت بهتر، خواندن مهارت پیچیده ای است و مانند تمام مهارتها، درستی و سرعت آن در نتیجه تمرین پیشرفت می کند. مهارت خواندن در واقع ادامه تحصیل و توسعه فرآیند زبانی است، از این رو آغاز فعالیت خواندن را باید زمانی دانست که

3. Wallas

4. Mc lauphlin

5. Encoding

6. Harris and Sipey

7. Glover & Bruning

8. Faulk

کودک مهارت‌های ادراک و بیانی زبان را به دست آورده است، یعنی دوره زبان آموزی او کامل شده است (فریارورخشان ۱۳۷۹: ۲۰۳).

عملکرد خواندن مستلزم در هم آمیختن دو فرآیند پایه و اساسی است که عبارتند از: رمز گردانی شکل نوشتاری گفتار و درک پیامی که از طریق شکل نوشتاری ارائه شده است. به این ترتیب مهارت خواندن جریانی پیوسته در نظر گرفته می شود که با رمز گردانی کلمه آغاز می شود و به درک زبانی^۹ می انجامد. با وجود این به نظر می رسد که در این دیدگاه انبوه زیر فرآیندهایی که برای درک و رمز گردانی لازم هستند نادیده گرفته شده اند. زیر فرآیندهایی که شامل رمز گردانی صحیح شکل نوشتاری کلمه ها هستند. برای مثال، تجزیه و تحلیل شکل نوشتاری کلمه، نیازمند سیستم بینایی مناسب برای فرآیند درکی جامع، شناسایی حروف و یا ترکیب حروف متعدد و سبکهای نوشتاری متفاوت است. به این ترتیب فرآیند بینایی جزء ضروری خواندن به حساب می آید و مهارت‌های حرکتی و اطلاعات زبان شناختی نیز برای درک و رمز گردانی ضرورت می یابند (اورات ۱۹۹۹: ۱).

درک پیام ارائه شده در شکل نوشتاری زبان فرآیند پایه دیگری است که در بازشناسی کلمه نقش اساسی ایفا می کند. با وجود این، مهارت‌های ادراکی نیز بطور تنگاتنگی با مهارت‌های رمز گردانی پیوسته و در آمیخته است. دانش آموزانی که دارای مهارت‌های خواندن طبیعی هستند از درک و مهارت‌های رمز گردانی مناسبی برخوردارند، در حالی که خواننده های ضعیف در هر دو فرآیند درک و رمز گردانی، دارای مشکلاتی هستند. با وجود همبستگی زیاد بین مهارت‌های رمز گردانی و درک زبانی در فراگیری خواندن، در برخی دانش آموزان اختلافهایی بین این دو

⁹ Language comprehension

¹ Subprocess ⁰

¹ Everath ¹

مهارت نشان داده شده است. برای مثال، دانش آموزان مبتلا به نارسا خوانی^۲ به نوعی با وجود برخوردار از مهارتهای درک زبانی مناسب، در رمزگردانی کلمه های نوشتاری مشکل دارند. در مقابل شمار قابل توجهی از دانش آموزان، مشکلات خاصی با درک خواندن دارند، این در حالی است که هیچ نقصی در بازشناسی کلمه ندارند (ویلیامز^۳: ۱۹۹۴: ۱۱۲).

نکته مهم و قابل توجه این است که یادگیری مهارت خواندن دارای نقش اساسی و بنیادی در کسب موفقیت برای تمام زمینه های تحصیلی است بطوریکه اختلال در یادگیری مهارت خواندن خود به تنهایی می تواند موجبات شکست تحصیلی را فراهم آورد. پژوهشهای انجام شده توسط استرانگ (۱۹۶۹) نشان می دهد که مهمترین عامل عدم موفقیت در مدرسه مربوط به مشکلات خواندن است (والاس و مک لافلین^۴: ۱۳۷۶: ۱۸۹).

متخصصین زبان جمله معروفی دارند که می گویند: کودکان باید یاد بگیرند که بخوانند برای اینکه بعدها بتوانند بخوانند که یاد بگیرند (فریارورخشان^۵: ۱۳۷۹: ۲۳۳). اگر تا چند سال پیش مردم بی آنکه مهارتی در خواندن داشته باشند زندگی عادی خود را به خوبی پیش می بردند اما امروز امتیاز زندگی برای فردی که از سواد محروم است، محدود شده است و این محدودیت او را در بسیاری از موقعیتهای با در بسته مواجه می سازد. در واقع خواندن ابزاری اساسی و پایه ای برای سواد درسی است و شکست در برنامه تحصیلی تا حد زیادی به سبب بی کفایتی مهارتهای خواندن رخ می دهد. خواندن وسیله ای کلیدی در جهت تحصیل و مهارتهای شغلی به شمار می رود و ریشه انحراف و شکست اجتماعی جمعیت قابل توجهی از بی سوادان و بزهکاران، در بسیاری از موارد، می بایست در ضعف خواندن و ترک تحصیل جستجو شود (آرانی

¹ Dyslexia ²

¹ Williams ³

کاشانی (۱۳۷۶: ۱۲).

در ارزیابی مسائل موجود مدارس ما، از لحاظ اختلالات یادگیری ثابت شده است که ضعف و نارسایی در خواندن یکی از عوامل مهم این گرفتاریها بوده است و حتی اگر بگوییم در صد بالایی از فقر برنامه های آموزش و پرورش و کندی جریان بارآوری و مهارت بخشی فراگیران نیز مربوط به خواندن است، سختی به گزاف نگفته ایم. بنابراین خواندن مهارتی است که در دنیای امروز هم ضروری است و هم اساسی (فریار و رخشان ۱۳۷۹: ۲۳۳-۲۳۲).

در پژوهش حاضر سرعت^۴ و^۵ درستی خواندن^۵ دانش آموزان پایه چهارم ابتدایی در سه سطح کلمه، جمله و متن مورد بررسی قرار می گیرد و با استفاده از متن پیوسته ی با معنی توانایی درک مطلب^۶ (درک خواندن) آزمودنیها ارزیابی خواهد شد. علت انتخاب پایه چهارم این است که این دوره گذار مهمی از نظر رشد کودکان در مهارت خواندن تلقی میشود و انتظار می رود که دانش آموزان تا پایان سال چهارم دبستان چگونه خواندن را یاد گرفته باشند. همچنین به دلیل اینکه شناخت عوامل گوناگون بازدارنده و تقویت کننده موثر در این مهارت، در بالا بردن مهارت خواندن بسیار مهم است، در این پژوهش به برخی از عوامل اجتماعی نیز توجه شده است.

¹.Speed 4

¹.Accuracy 5

¹.Comprehensfon

۲-۱- هدفهای بررسی

هدف کلی این پژوهش، بررسی میزان سرعت، درستی و درک خواندن در دانش آموزان عادی پایه چهارم ابتدایی منطقه ۱ آموزش و پرورش تهران بر اساس متغیرهای اجتماعی جنسیت، تحصیلات والدین و دوزبانه^۷ یا تک زبانه^۸ بودن است. هدف های اختصاصی تر عبارتند از:

الف) بررسی مهارت سرعت خواندن در نمونه های مورد مطالعه

ب) بررسی مهارت درک خواندن در نمونه های مورد مطالعه

ج) بررسی میزان درستی خواندن در نمونه های مورد مطالعه

د) بررسی تأثیر میزان تحصیلات والدین بر چگونگی سرعت خواندن در نمونه های مورد

مطالعه

ه) بررسی تأثیر میزان تحصیلات والدین بر چگونگی درک خواندن در نمونه های مورد

مطالعه

و) بررسی تأثیر میزان تحصیلات والدین بر چگونگی درستی خواندن در نمونه های مورد

مطالعه

ز) مشخص نمودن تاثیر تک زبانه یا دوزبانه بودن بر سرعت خواندن در نمونه های مورد

مطالعه

ح) مشخص نمودن تاثیر تک زبانه یا دوزبانه بودن بر درک خواندن در نمونه های مورد

مطالعه

^۷ Bilingual

^۸ Monolingual